

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/267- /2013. RP.
Előadó: dr. Oletics Zsolt r. alezredes
Telefon: 06 (1) 462-7506

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 27/2014. (II. 12.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés *a*) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdés *a*) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés *a*) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos előadta, hogy 2013. február 13-án a Budapest XIV. kerületében a járdán sétált, amikor rendőrök igazoltatták. Elmondása szerint különösebb indok nélkül elkérték tőle a személygépkocsija kulcsait és iratait. Ezen intézkedés előtt értetlenül állt. Az intézkedő rendőr minősíthetetlen hangon kezdett fenyegetőzni, majd erőszakot alkalmazva lefogta a panaszos kezeit, míg egy másik rendőr a panaszos a nadrágjából elővette a jármű kulcsait. Ezután az autót a rendőrök átkutatták, az abban található „*műszaki termékeket*” kivették, melyek megőrzésre voltak nála. Ezt követően a panaszost „*őrizetbe vették*” majd a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságra „*vitték*”. Kényetlen volt a rendőrkapitányságon tölteni az éjszakát, majd „*újabb atrocitásra*” került sor. „*Házkutatási parancs nélkül szabályosan oda vonszolták*” a rendőrök „*által feltételezett helyszínre*” és szintén a panaszos „*zsebéből elvett kulcsokkal kinyitották az ajtót és minden műszaki tárgyat, – köztük a panaszos saját tulajdonát képező szórakoztató elektronikai készüléket is – „elkobozták*”. Amikor ennek okáról kérdezte a rendőröket a panaszos, akkor a rendőrök őt tettleg bántalmazták, megrúgták és erőszakoskodtak vele. Az intézkedést követően az ügyben indult büntetőeljárás során fogatosított gyanúsítás ellen panasszal élt az illetékes ügyésznél.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos sérelmezi:

- az igazoltatás tényét;
- az intézkedés oka közlésének elmaradását, jármű átvizsgálását;
- az rendőri intézkedés sértő hangnemét;
- kezének lefogását, illetőleg bántalmazást;
- azt, hogy az éjszakát a rendőrségen kellett töltenie;
- a házkutatás tényét;
- tárgyak „elkobzását”, azaz lefoglalását;
- őrizetbevételének elrendelését;
- bűncselekmény elkövetésével való meggyanúsítását.

II.

A Panasztestület a büntetőeljárás keretében fogatosított lefoglalás, elrendelt és fogatosított házkutatás, továbbá a gyanúsítással szembeni panasszal kapcsolatban hatásköre hiányát állapította meg. Az előállítás időtartama, illetve a az előállítás dokumentálása vonatkozásában a személyes szabadság, illetve a tisztességes eljáráshoz való jog súlyos sérelmét látta megállapíthatónak. A beadványban kifejezetten sérelmezett, illetve azzal összefüggő más rendőri intézkedések, fellépések vonatkozásában a Panasztestület nem állapította meg alapjog sérelmét, illetőleg az ellentmondó bizonyítékokra tekintettel nem tudott abban állást foglalni.

III.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítási eszközöket vettem figyelembe.

- a panasz (1 lap);
- az országos rendőrfőkapitány fokozott ellenőrzést elrendelő okirata (1 lap);
- a Budapesti Rendőr-főkapitányság (BRFK) XIV. kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele (2 lap);
- lefoglalási jegyzőkönyvek és házkutatást elrendelő határozat (9 lap);
- az intézkedő rendőrök jelentése (1 lap);
- jelentés;
- végzés előállítás időtartamának meghosszabbításáról (1 lap);
- igazolás az előállítás időtartamáról (1 lap).

A bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

A panaszossal szemben 2013. február 13-án 20:30 órakor rendőri intézkedésre került sor, mivel a panaszos lakókörnyezetéből kapott megbízható állampolgári információ szerint a panaszos legális tevékenysége mellett lopott IPHONE készülékek és más telefonok „*legalizálásával*” is foglalkozik. Ezen információ birtokában az intézkedő rendőr a panaszos lakóhelyén kísérletet tett a panaszos megtalálására, aki a fenti időben lépett ki az Ormánság u. 4/a. szám alatt található lépcsőházból, amely előtt parkolt az általa rendszerint vezetett személygépjármű. A rendőr a panaszost intézkedés alá vonta, ennek során közölte vele, hogy az országos rendőrfőkapitány által elrendelt fokozott ellenőrzés keretében igazoltatja, majd járművét átvizsgálja. Ennek érdekében felszólította a rendőr a panaszost, hogy a jármű kulcsait adja át, mely felkérésnek a panaszos eleget tett, ugyanakkor többször fennhangon kétségbe vonta az intézkedés jogszerűségét.

A jármű utasterének átvizsgálása során jogellenes cselekményből származó eszközt nem talált a rendőr. A jármű csomagterének átvizsgálásához ki akarta nyitni annak ajtaját, de többszöri próbálkozása ellenére sem sikerült. Ekkor a rendőr megkérte a panaszost, hogy nyissa fel a csomagtartó ajtaját, azonban ő az intézkedés jogszerűségét ismét kétségbe vonta, majd közölte a rendőrrel, hogy ez az ajtó speciális módon nyitható csak fel, melyet ő soha nem fog elárulni. Ezután a panaszos azt mondta, hogy amennyiben a rendőr parancsnoka elmondja neki, hogy miért jogszerű ez az intézkedés, úgy segít kinyitni a csomagtér ajtaját. Az intézkedő rendőrök a szolgálatirányító parancsnokot értesítették, aki a helyszínt érve tájékoztatta a panaszost ismét az intézkedés jogalapjáról, céljáról, de a panaszos ezután sem nyitotta ki a csomagtér ajtót. Ekkor a rendőr ismét a gépjárműbe ült és hosszas próbálkozás után kinyitotta a csomagtér ajtaját. A csomagtérben a panaszos által elmondottak alapján mintegy 700 000 forint értékben találtak telefonokat. A panaszos elmondása szerint ezek szervizelésével foglalkozik, azonban e tárgyak jogszerű birtoklását igazolna a helyszínen nem tudta. Ezért a panaszost a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányságra előállították. Az előállítás során a kötelező dokumentálási feladatokon túl, nyomozási cselekményeket is foganatosítottak, így 2014. február 14-én 06:11 órától házkutatást, ezt megelőzően és ezt követően lefoglalásokat. Az előállítás során bebizonyosodott, hogy a panaszosnál talált telefonok és más műszaki eszközök, valamint ezek alkatrészei közül kettő lopás bűncselekmény tárgya volt korábban. A panaszos előállítását a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányság vezetője – a további várható eljárási cselekmények lefolytatása érdekében – végzéssel 2013. február 14-én 08:30 óráig meghosszabbította.

A panaszos a házkutatás során nem volt együttműködő, nem volt hajlandó megmondani melyik lakásban lakik, illetve felszólítás ellenére sem volt hajlandó a

rendőrökkel tartani a lakáshoz. Ekkor az intézkedő rendőr figyelmeztette a panaszost, hogy köteles együttműködni, amennyiben azt megtagadja, úgy elvezető fogást fog alkalmazni vele szemben. Erre a panaszos azt válaszolta, hogy „nyugodtan” tegye, ő fel fog jelenteni minden rendőrt, mert jogtalanul intézkednek vele szemben. Ekkor az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy a tőle a járőri intézkedés során elvett tárgyak között két lopás bűncselekményből származó tárgy is található, így vele szemben az intézkedés jogszerű. A panaszos erre közölte, hogy akkor sem fog együttműködni. Ezután a rendőr elvezető fogással a ház bejáratához kísérte a panaszost és a nála lévő kulccsal a ház bejárati ajtaját kinyitották. Mivel a kapucsengőn a panaszos neve nem volt olvasható, ezért a ház gondnokát a közzétett telefonszámon felhívták, aki felvilágosította rendőröket, hogy a panaszos mely lakásban lakik. A panaszos ezután sem volt együttműködő, de végül a házkutatás eredményre vezetett, melynek okán százas nagyságrendben lefoglalást is végrehajtott a rendőrség. Az intézkedések során a rendőrök számára gyorsan világossá vált, hogy a panaszos provokálja őket, ezért különös figyelmet fordítottak az udvarias hangnemre és az intézkedés jog-, és szakszerűségére. Az intézkedés során a panaszos sérülést nem szenvedett.

1. Az igazoltatás jogalapja.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a „rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

Mivel a panaszossal kapcsolatban olyan megbízható információ állt a Rendőrség rendelkezésére, amely alapján vele szemben a vagyonelleni bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerült, ezért őt a rendőr kellő jogalappal igazoltatta. **A panasz e részében alaptalan.**

2. Az intézkedés oka közlésének elmaradása, jármű átvizsgálása.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés szerint „a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.” Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint „a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.”

A megállapított tényállás szerint, a rendőr a panaszossal azt közölte, hogy az országos rendőrfőkapitány által elrendelt fokozott ellenőrzés keretében intézkedik. A rendőri jelentés szerint emellett a rendőr azt is közölte, hogy „*tisztában van a panaszos tevékenységével*”. Emellett a panaszos kérésére a helyszínre érkezett a szolgálatirányító parancsnok is, aki szintén közölte a panaszossal az intézkedés okát. Tényszerűen megállapítható, hogy az országos rendőrfőkapitány az illegális migrációval összefüggő jogsértések kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására rendelte el a fokozott ellenőrzést, ugyanakkor a rendőri jelentés szerint a panaszossal szemben konkrét bűncselekmény elkövetésére vonatkozó információ alapján intézkedtek. Ebből egyrészt az következik, hogy a panaszossal az intézkedés okaként nem valós körülményt is közölt a rendőr, másrészt az is következik, hogy a panaszossal szemben volt valós jogalap mind az igazoltatás, mind pedig a jármű átvizsgálásra is. Ezt az átvizsgálás eredménye alátámasztotta. Ezért megállapítom, hogy a panaszossal szemben a foganatosított intézkedésre mindenképpen sor kerülhetett volna

jogszerűen, függetlenül attól, hogy milyen okot közöltek vele. Tehát formálisan a rendőr ugyan nem adott helyes tájékoztatást a panaszosnak, de ez a panaszos oldalán jogsérelmet nem okozott. **Ezért a panasz e részében nem megalapozott.**

3. A rendőrök sértő hangneme.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint *„a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”*

A panaszos állítása szerint, a rendőrök sértő hangnemből beszéltek vele az intézkedés során. A BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányság vezetője által írt tájékoztató levél szerint azonban a rendőrök, felismerve, hogy a panaszos magatartásával provokálja őket, fokozott figyelmet fordítottak az intézkedés kultúrált hangnemére, valamint annak jog- és szakszerűségére. A rendőrök tudomása szerint a panaszos később maga is úgy nyilatkozott, hogy kihívó magatartásával a rendőrök részéről jogsértést próbált provokálni, mely eredményre nem vezetett. A panasz ezen része ismételt olyan állítást tartalmaz, melyet a panaszos bizonyítékokkal alátámasztani nem tud, nem is kíván, ugyanakkor a rendőri intézkedések során jelen volt rendőrök jelentései egybehangzóak a tekintetben, hogy a panaszossal szemben sértő hangnem alkalmazására nem került sor. Sőt, még olyan kérdésnek (feltételszabásnak!) is eleget tettek a rendőrök, amelyre a törvény a rendőrt nem kötelezi (szolgálatirányító parancsnok helyszínre érkezése). Mindez alapján a panaszos állításával szemben a rendőrök állítását fogadta el a hatóság az intézkedés hangneme tekintetében akként, hogy a hangnem az előírásoknak megfelelő volt, az a panaszos alapjogát nem sértette. **Ezért a panasz e részében alaptalan.**

4. A panaszos kezének lefogása, bántalmazás.

Az Rtv 47. §-a szerint *„a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”*

A panaszossal szemben a lakása előtt foganatosított járműátvizsgálás során a megállapított tényállás szerint testi kényszert nem alkalmaztak, kezeit nem fogták meg. Vitatta ekkor ugyan az intézkedés jogalapját, de a jármű kulcsait átadta a rendőrök részére. A házkutatást foganatosító rendőr jelentése szerint a panaszos a házkutatás során nem volt együttműködő, nem volt hajlandó megmondani melyik lakásban lakik, illetve felszólítás ellenére sem volt hajlandó a rendőrökkel tartani a lakáshoz. Ekkor az intézkedő rendőr figyelmeztette a panaszost, hogy köteles együttműködni, amennyiben azt megtagadja, úgy elvezető fogást fog alkalmazni vele szemben. Erre a panaszos azt válaszolta, hogy *„nyugodtan”* tegye, ő fel fog jelenteni minden rendőrt, mert jogtalanul intézkednek vele szemben. Ekkor az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy a tőle a járőri intézkedés során elvett tárgyak között két lopás bűncselekményből származó tárgy is található, így vele szemben az intézkedés jogszerű. A panaszos erre közölte, hogy akkor sem fog együttműködni. Ezután a rendőr elvezető fogással a ház bejáratához kísérte a panaszost és a nála lévő kulccsal a ház bejárati ajtaját kinyitották. Az utóbbi esetben megállapítottam, hogy a rendőr a panaszossal szemben kellő jogalappal, a kellő mértékű testi kényszert alkalmazta. A panaszost sérülés nem érte az intézkedés során, erre vonatkozó bizonyítékot nem csatolt beadványához, ugyanakkor a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató

levele szerint a panaszos sérülést nem szenvedett. A rendőrök felismerve, hogy a panaszos az intézkedések során provokálja őket, különös figyelmet fordítottak mind az intézkedések kultúrált hangnemére, mind annak jog- és szakszerűségére, a panaszost nem bántalmazták. **Ezért a panasz e részében nem megalapozott.**

5. A panaszosnak az éjszakát a rendőrségen kellett töltenie.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint *„a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”*

A panaszossal szemben előállítását követően azonnal nyomozást rendeltek el, és ennek során házkutatást tartottak, a panaszosnál százas nagyságrendben talált dolgokat jegyzőkönyvezték, az éjszaka folyamán több esetben lefoglalták. Emellett az előállítással kapcsolatos kötelező adminisztrációs feladatokat is ellátták. A BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányság vezetője a panaszos előállítását 4 órával meghosszabbította, így az 2013. február 13-án 20:30 órától 2013. február 14-én 8:30 óráig tartott. A meghosszabbítás indoka a folyamatban lévő nyomozás során foganatosítandó nyomozási cselekmények végzése volt. Ezek a panaszos jelenlétét is megkövetelték. Tekintettel arra, hogy a meghosszabbított előállítás a kezdeti időponttól számítva szükségszerűen egész éjszaka, – másnap reggel 8:30-ig – tartott, és az jogszerűen, indokolt formában került elrendelésre, így **a panasz e tekintetben nem megalapozott.**

6. A házkutatás ténye; tárgyak *„elkobzása”* azaz lefoglalása; őrizetbevételének elrendelése; bűncselekmény elkövetésével való meggyanúsítását.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés *b)* pontja és *ba)* alpontja szerint *„Akinak a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kérésétől függően az országos rendőrfőkapitány bírálja el.”*

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. § és 196. § (1) bekezdése szerint *„Aki nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz - ha e törvény kivételt nem tesz -, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet. Akinak az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.”*

Tekintettel arra, hogy a jelen pontban felsorolt panaszok a rendőrség nyomozóhatósági jogkörében hozott határozatokra, vagy alkalmazott intézkedésekre vonatkoznak, ezért ezekben a kérdésekben érdemi vizsgálatot hatáskör hiányában nem folytattam.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

IV.

A Ket. 35. § (1) bekezdése szerint „*Ha jogszabály további követelményt nem állapít meg, a kérelem tartalmazza az ügyfélnek és képviselőjének a nevét, lakcímét vagy székhelyét, az ügyfélnek a hatóság döntésére való kifejezett kérelmét, továbbá meg lehet adni az elektronikus levélcímet, a telefax számát vagy a telefonos elérhetőséget.*”

A bírói gyakorlat a Pp. 121. § (1) bekezdés *e*) pontja szerint „*A pert keresetlevéllel kell megindítani; a keresetlevélben fel kell tüntetni: a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet (kereseti kérelem);*”. Ezen törvényi rendelkezés – amint a Ket. 35. § (1) bekezdésében foglalt, azonos értelmű „*a hatóság döntésére való kifejezett kérelem*” szövegrész – megítélése tekintetében a bírói gyakorlat következetes értelmezést alakított ki, mely szerint az általánosságban megfogalmazott kérelem nem értékelhető határozott, azaz kifejezett kérelemnek. Lásd a Gyulai Törvényszék 11.K.23.076/2012/4. számú határozatát, melyben a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. Tovább vezetve a bíróság érvelését az argumentum a maiori ad minus logikai formula alkalmazásával az is nyilvánvalóan okszerű következtetés, hogy amennyiben az elnagyolt kérelem nem tekinthető határozottnak, úgy a hatóságnak a kérelemmel még általánosságban sem érintett tárgy vonatkozásában szintén nincs eljárási kötelezettsége.

Ezért – kifejezett kérelem hiányában – a Panasztestületnek az előállítás dokumentáltságával, illetve az őrizetbevétel kihirdetésének időpontjával kapcsolatos állásfoglalására érdemi véleményt nem formált a hatóság. A Panasztestületnek az előállítás időtartama vonatkozásában tett megállapításával a határozat III. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet, míg eben az ügyben kifejtett minden más megállapításával egyetértek.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikke, IV. cikke, XXIV. Cikke, 46. cikk (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 35. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdés *a*) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bekezdés *a*) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 20. § (2) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 33. § (3) bekezdése, 47. §-a, 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. § és 196. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 121. § (1) bekezdés *e*) pontja.

Budapest, 2014. április 09.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**